

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023 – 2024

Vadmyra barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1. august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

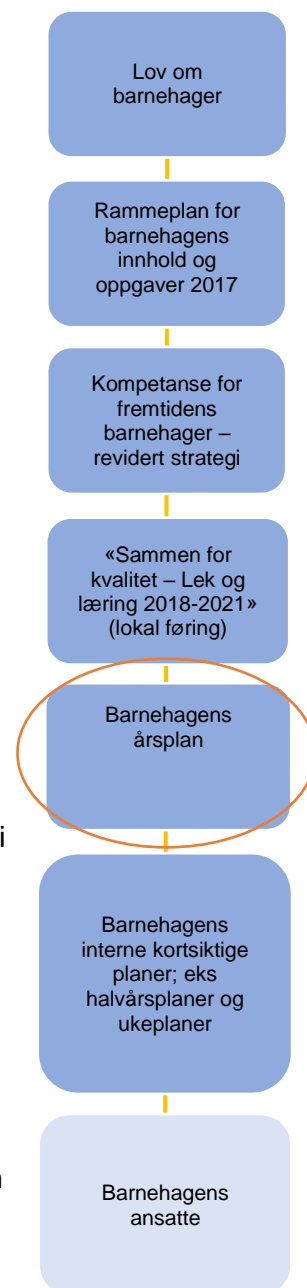
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

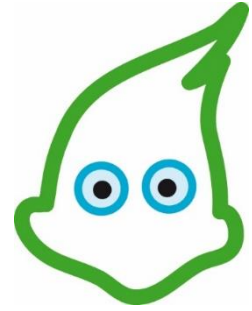

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	7
1.2 Metodevalg	7
1.3 Kjerneverdier	9
1.3.1 Ser barnet	9
1.3.2 Varme	9
1.3.3 Inkluderende	10
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	11
– medvirkende barn i lek og læring	11
2.1 Tilknytning	11
2.2 Lek	12
2.3 Læring	12
2.4 Barns medvirkning	13
2.5 Vennskap og felleskap	14
2.6 Mangfold	15
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	16
3.1 Fagområder	16
3.1.1 Språk som basiskompetanse	18
3.1.2 Matematisk kompetanse	19
3.2 Digitale verktøy	20
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	21
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	21
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	22
4.2.1 Dokumentasjon	22
4.2.2 Vurdering	22
4.2.3 Oppfølging	22
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	23
I. Barnesyn og lærings syn	24
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	25

III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	25
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	27
V.	Overganger	28
a.	Tilvenning i barnehagen	28
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	29
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	29
VI.	Foreldremedvirkning	30
VII.	Bærekraftig utvikling	31
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	32
IX.	Barns seksuelle helse	33

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

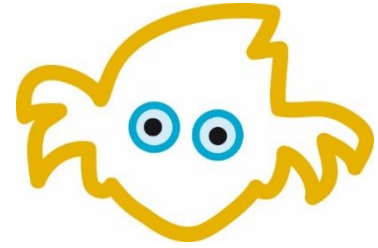
Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Vadmyra barnehage holder til i et moderne og flott bygg i Vadmyra. Vadmyra barnehage er en mangfoldig barnehage med barn og ansatte med ulike bakgrunn, kultur og morsmål. For oss er dette en stor ressurs i vårt arbeid. I Vadmyra barnehage har vi som mål å møte alle barn og foreldre med likeverd og respekt. Et godt og nært foreldresamarbeid med god kommunikasjon og gjensidig tillit er noe vi ønsker i Vadmyra barnehage. Vi ønsker oss et nært foreldresamarbeid og treffpunkter så foreldrene også kan bli bedre kjent seg imellom.

Barnehagen vår ligger fint til med turveier like ved. Barnehagen er mye på tur i nærområdet. Barna trives godt med å undre seg over ting de ser i naturen. Utelekeplassen vår inneholder både lekeapparater og naturtomt. Her kan barna utfolde seg, plukke bær om høsten og ake om vinteren. Vi har en stor skoghage med spiselige vekster og plantekasser. Barna deltar i planting og høsting og tilbereding av vekstene til mat. Alle matrester komposterer vi og bruker jorden i hagen vår.

Fra høsten 2023 vil Vadmyra barnehage bli en Lesefrø barnehage. Lesefrø er et samarbeid mellom Bergen Offentlige Bibliotek og utvalgte barnehager i Bergen. Bøkene kan brukes i barnehagen og lånes med hjem.

Det vil bli opprettet et lite bibliotek i barnehagen. Biblioteket vil inneholde bøker på de ulike språkene som er representert i barnehagen. Alle familier som har barn i barnehagen, kan låne bøker her. Å bli lest høyt for, er en viktig del av barnets språkutvikling. Å lese sammen med barn, hjelper dem når de selv skal lære å lese og skrive.

1.1 Struktur og organisering

Vadmyra barnehage vil høsten 2023 bestå av 5 hjemområder. Snøkrystallen, Nordlys og Måneskinn for barn under 3 år og Solstrålen og Regnbuen for barn over 3 år.

Vi har 6 grupperom/temarom, som hele tiden er i endring, alt etter barnas behov og interesser.

Barnehagen har grupper på tvers av hjemområdene og en førskolegruppe for de eldste barna.

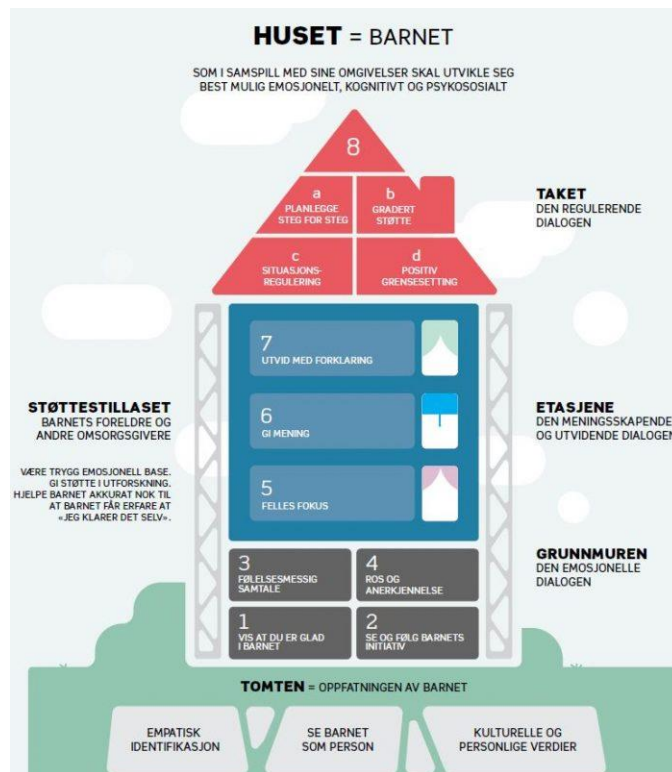
Barnehagens åpningstid er fra kl. 7.30-16.30. Vi følger Bergen kommune sin skolerute. Barnehagen er sommerstengt i uke 28, 29 og 30.

1.2 Metodevalg

- ICDP (International Child Development Program), er et enkelt, forebyggende sensitiviseringsprogram som har som målsetting å sensitivere og bevisstgjøre omsorgsgivere på sider ved samspillet som er særlig viktig for å fremme barns utvikling. Formålet er å skape en langsiktig forandring og styrking av kvaliteten på samspillet. [ICDP](#)

Programmet består av 8 temaer for godt samspill mellom omsorgsgiver og barnet:

- Vis positive følelser – vis at du er glad i barnet.
- Juster deg til barnet og følg dets initiativ.
- Snakk med barnet om ting det er opptatt av og prøv å få i gang en «følelsesmessig samtale».
- Gi ros og vis anerkjennelse for det barnet klarer å gjøre.
- Hjelp barnet til å samle oppmerksomheten sin slik at dere har felles opplevelser av det som er rundt dere.
- Gi mening til det barnet opplever av omverdenen ved å beskrive det dere opplever sammen, og ved å vise følelser og entusiasme.
- Utdyp og gi forklaring når du opplever noe sammen med barnet ditt.
- Hjelp barnet ditt å kontrollere seg selv ved å sette grenser for det på en positiv måte; ved å lede det, vise positive alternativer og ved å planlegge sammen

- Språkbyen er lekbasert språkstimulering. En gruppe barn sammen med en eller flere voksne, er sammen minimum to ganger i uken for å bli kjent med og leke seg gjennom en by. I Språkbyen arbeides det med begrepsinnlæring med utgangspunkt i PEG tilnærming. PEG står for planlegging, erfaringsinnhenting og gjenkalling.
- Trygghetssirkelen (Circle og Security). Den er en hjelp til å forstå hvordan barn gjennom sin atferd og følelser gir uttrykk for sine behov. Vi blir født med grunnleggende behov for trygghet og utforskning. En trygg tilknytning møter to ulike behov hos barnet. Det første behovet er barnets avhengighet for beskyttelse og omsorg. Det andre er barnets selvstendighet og behov for å utforske og bli kjent med verden rundt seg. Barnet trenger sensitive voksne for å utvikle sine følelsesmessige og sosiale evner. [Trygghetssirkelen](#)
- Grønne tanker-glade barn, er et psykopedagogisk materiell rettet mot å stimulere barns tanke- og følelsesbevissthet. Det er en metode for å hjelpe barn til å utvikle gode holdninger til seg selv og andre. Tankene våre har stor kraft, og vi kan snakke oss opp eller ned. Som voksen er en av våre viktigste oppgaver å styrke barnas evne til å føre konstruktive indre samtaler. Da kan de gi seg selv støtte, forståelse og trøst. I tillegg gode råd om hva og hvem som kan være til hjelp. Dette er viktig lærdom å ha med seg videre i livet. [Grønne tanker - glade barn | Gyldendal](#)

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

For oss i Vadmyra barnehage betyr dette at:

- Personalet viser glede når barnet kommer i barnehagen.
- Vi tar godt imot barna om morgenen, vi sier hei til hvert enkelt barn med navn.
- Vi tar oss tid til å lytte til det barna har å si.
- Vi prøver å tolke barnas kroppsspråk for å kunne forstå hva de vil.
- Vi snakker om ting de har gjort hjemme med familien og i barnehagen.
- I samlingsstunden hilser vi på alle barna og bruker barnas navn.
- Personalet snakker positivt om de barna som ikke er i barnehagen (f.eks. ved sykdom og ferie).
- Vi har besøksdager for nye barn og barn som internt bytter avdeling.

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For oss i Vadmyra barnehage betyr dette at:

- Vi jobber for at alle barna først og fremst skal bli kjent på sitt hjemområde og de voksne som er der.
- Vi møter alle barn med åpenhet, varme og interesse og viser omsorg for hvert enkelt barn.
- Personalet skal møte barnet der de er, på deres nivå.
- Vi skal skape en forutsigbar hverdag med god struktur for alle barn.
- Personalet snakker positivt til hverandre.
- Alle barna skal oppleve en voksen som ser det og har øyekontakt.
- Alle barn skal oppleve at voksne er lydhøre for meninger og ønsker.
- Humor og glede skal være en viktig del av barnehagen.

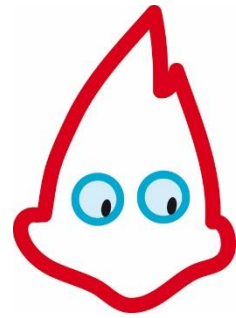
1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For oss i Vadmyra barnehage betyr dette at:

- Hvert enkelt barn skal oppleve at det er betydningsfullt, og viktig for fellesskapet.
- Hvert enkelt barn skal oppleve stolthet over egen bakgrunn.
- Hvert enkelt barn skal delta i små og større leke-fellesskap med andre barn.
- Vi har fokus på vennskap, både innad og på tvers av hjemområdene.
- Vi har lekegrupper.

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Trygg tilknytning og gode relasjoner ligger til grunn for gode lærings- og utviklingsarenaer.

Det å ha en god relasjon og føle trygghet til barn, voksne og omgivelsene gjør at barnet opplever glede ved å være i barnehagen. For noen barn tar dette ekstra tid. Den tiden prøver vi å gi dem ved å se dem og lytte til deres behov og initiativ.

Trygge barn som opplever glede, tilhørighet og gode relasjoner utvikler lettere nye vennskap gjennom lek og læring.

Mål: Barn skal møte voksne som kjenner dem, og er tilgjengelig når de trenger støtte. Vi skal være følelsesmessig nærværende og støtte dem i relasjon til andre barn.

Metode:

For å skape en best mulig tilknytning:

- Se og møte hvert enkelt barn og deres foresatte når de kommer om morgenen.
- Anerkjenn og bekrefte barnet.
- Samtaler og lytte til barnet.
- Sette positive grenser.
- Ha en åpen dialog med foresatte om forventinger til barnehagen, og samarbeid rundt barnet.
- Personalet arbeider aktivt slik at barnet etablerer trygg tilknytning til personalet på hjemområdet.
- Personalet verner om begynnende vennskap og tilrettelegger for at venner får være mest mulig sammen.
- Personalet tilrettelegger for gode samhandlingsmønstre.

2.2 Lek

Det er i leken det skjer mest læring, det er der barna får utforske, får utløp for følelser, utforske ting de lurer på, lære av hverandre, teste grenser, få nye erfaringer, og ny kunnskap.

Leken er hele tiden i endring, og personalet må være tilstede for å legge til rette for øyeblikket og fremover.

I vår barnehage har vi mange rom som hele tiden endrer seg. Vi tilpasser rom, aktiviteter og kroker etter hva vi ser barna trenger, eller er opptatt av.

Vi tilstreber å ha ulike typer materialer, leker, innredning og utstyr som er gjennomtenkt og kan med fordel endres i tråd med barnas behov og interesser.

Det fysiske miljøet i barnehagen skal invitere barna til et mangfold av lek og aktivitet både ute og inne.

For å skape et best mulig lekemiljø må personalet:

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken.

(Rammeplanen s.20)

2.3 Læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, lære og mestre» (Rammeplan, 2017. s,22). Barns læring skjer gjennom en kombinasjon av ulike faktorer; lek, aktiviteter og opplevelser, og hvordan vi som voksne møter deres innspill og handlinger.

Mål:

I Vadmyra barnehage ønsker vi at alle situasjoner skal ha et læringspotensial.

Metode:

For å skape et best mulig læringsmiljø for barna, både ute og inne, trenger de:

- Personale som skaper et positivt og trygt læringsmiljø
- Personale som anerkjenner og tilpasser seg barnets forutsetninger for å legge til rette for best læring.
- Tid og støtte til å løse konflikter

- At alle barn får varierte opplevelser, erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser
- Personale som støtter og styrker barnas evne til å håndtere utfordringer og møte motstand
- Å bruke både kropp og sanser i læringsprosessen
- Personale som støtter barnas nysgjerrighet, kreativitet og læringslyst
- Personale som støtter barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og skaper forståelse og mening sammen med dem.
- Å ha varierte og tilpassede utendørsområder med muligheter for fysisk aktivitet, naturforskning, lek og kreativitet.

2.4 Barns medvirkning

Medvirkning handler om at barn har rett til å delta i fellesskapet. I Vadmyra barnehage skal vi gi barnet mulighet til å ytre seg og bli oppfordret til å uttrykke egne ideer, følelser og ønsker. De skal erfare at de blir lyttet til, og at personalet tar deres meninger og tanker på alvor. Barns medvirkning er vesentlig for å skape et godt leke- og læringsmiljø.

Barna i Vadmyra barnehage skal få erfare at de blir tatt på alvor, at de har reell innflytelse og får mulighet til å påvirke det som angår dem. Vi må lytte til barnas råd om hvordan barnehagen kan bli et bedre sted å være, leke og lære. Vi vil sikre barnas medvirkning gjennom at barnestemmen skal høres i barnehagens ulike møtefora og påvirke barnehagens innhold og praksis. Barna får ta del i planlegging av lesestunder, finne frem bøker de liker godt, og nye bøker de ønsker å bli kjent med.

Mål:

Å møte barna med en anerkjennende holdning som gir dem rett til å uttale seg om egne opplevelser, erfaringer og aktiviteter i barnehagen. Vi må møte barnet som et selvstendig subjekt. Det innebærer å ta barnet på alvor, lytte, reflektere, tolke og stille åpne spørsmål.

Metode:

- Oppmerksomhet ovenfor barnas non-verbale kommunikasjon, samt deres meninger og ideer.
- Observasjon som verktøy for bedre å kunne følge barnas interesser, lek og aktiviteter og ut fra dette gjøre valg av tema og prosjekter.
- Temarommene/grupperommene er i konstant endring ut ifra barnas interesser og innspill
- Vi gjennomfører barnesamtaler.
- Vi stiller åpne spørsmål.

2.5 Vennskap og felleskap

I barnehagen skal alle barn få oppleve seg selv som verdifulle, få venner og bidra i et sosialt fellesskap. Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og krenkelser. Barnehagen skal fremme likestilling, og motvirke alle former for diskriminering.

Barnehage året 2023-2024 skal vi jobbe med «Skal vi leke en bok» (Språktilegnelse gjennom bildebøker). Når vi leser høyt for barna åpner vi for samtaler og diskusjon. Barna kan snakke om sine erfaringer med bakgrunn i det som skjer i bøkene. Høytlesing skaper gode relasjoner mellom voksne og barn. Samtalene rundt det vi leser skaper fellesskap. Gjennom litteraturen øver barnet seg på å leve seg inn i og forstå andres følelser.

Mål: I Vadmyra barnehage skal alle barn ha en venn. De voksne er tilstedeværende og observerer, reflekterer og handler ut fra barns beste og ser de barna som ikke blir inkludert.

Metode:

- Vi skal ha fokus på barnas trygghet og fellesskap i gruppen.
- Personalet skal kunne navnet til alle barna i barnehagen.
- Vi snakker om vennskap, og «hva er det å være en venn?».
- Fleksible, barnegrupper der barnas søken etter vennskap vektlegges.
- Vi har grupper på tvers av hjemområdene.
- Gir barna felles opplevelser.
- Støtter dem i deres initiativ til å få nye venner.
- Være oppmerksom på de som faller utenfor og motarbeide mobbing.
- Rullerende turgrupper der nye vennskap får mulighet til å dannes.

2.6 Mangfold

Vi i Vadmyra barnehage vil bidra til å synliggjøre det mangfoldet som er representert i vår barnehage.

«Mangfold handler bl.a. om kultur, religion og språk, kjønn og funksjonsnivå. Disse dimensjonene har en sammenheng og virker inn på hverandre. De er også relatert til verdier som likeverd og likestilling.

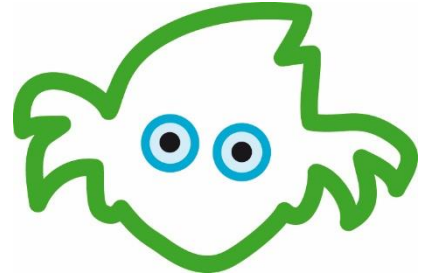
Barnehagens mandat er å møte mangfold som en ressurs. En ressursorientert tilnærming handler om å inkludere det nye og ukjente og nytte forskjelligheten til beste for fellesskapet alle inngår i» (Kvalitetsutviklingsplanen s.10).

Mål: Vi skal møte mangfoldet med respekt og ha en anerkjennende holdning. Mangfoldet skal sees på som en ressurs for barnehagen.

Barna skal få erfare en barnehagehverdag der vi har respekt for hverandre og møter forskjellighet med åpenhet og toleranse.

Metode:

- Reflektere over egne holdninger.
- Være gode rollemodeller.
- Tilegne oss kunnskap om den kulturen barna og familiene deres kommer fra.
- Ha god dialog med foreldrene og la de komme med gode innspill.
- Markering av høytider, musikk og leker fra ulike kulturer, lære enkle ord og sanger på ulike språk.
- Lage mat som representerer det landet barnet kommer fra.
- Bruke litteratur og eventyr som et felles møtepunkt for ulike kulturer.
- Internasjonal høst, der vi presenterer alle nasjonalitetene, og avslutter med en markering.
- Markerer samenes nasjonaldag
- Rockesokk – Verdensdagen for Downs syndrom
- Mangfoldsdager
- Vi legger til rette for interkulturell lek og lek hvor alle kan delta, uavhengig av funksjonsnivå.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

I år vil vi bruke metoden «Skal vi leke en bok» i språkarbeidet. Å bli lest for fremmer språkutvikling og skaper nærhet mellom voksne og barn. Lesing innbyr til samtaler. Personalet fungerer som igangsettere til lekne inn- og utganger knyttet til en billedbok. Da er det lettere å sørge for at alle i barnegruppen blir introdusert for bokverden. Ved å bruke denne metoden kan vi inspirere til barnas egen lek, og samtidig til språkutvikling. Å være sammen om felles kulturopplevelser skaper tilhørighet i gruppefellesskapet.

Barns inspirasjon til lek kommer ofte fra det de har opplevd. Erfaringer fra bøker og historier skaper inspirasjon til barnas egen rollelek. Bøkene samler barna i leken fordi de får et felles leketema.

3.1 Fagområder

Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. *(Rammeplanen s. 47)*

Med temaet «Skal vi leke en bok» vil vi velge bøker etter barns alder. Samtidig må vi ta hensyn til barnas utviklingsnivå og erfaringsgrunnlag. Prosjektet vårt er tverrfaglig, og enkelte fagområder vil noen ganger få større fokus enn andre.

Listen under er eksempler. Mer detaljert beskrivelse kommer i månedsplanene.

Satsningsområdet vårt knyttet opp mot Rammeplanens fagområder:

Kommunikasjon språk og tekst:

- Vi leser og leker bøker etter barnas nivå.
- Barna får en bedre forståelse av boken og språket ved leke historiene og temaene i bøkene.
- Legger til rette for lekegrupper med fokus på språk
- Vi bruker rim, regler, sang og musikk som passer til historiene og som støtte for språkutvikling

Kropp, bevegelse, mat og helse:

- Legge til rette for kroppslig utvikling og mestring ved varierte aktiviteter ute og inne

- Bidra til at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om mat, hygiene, aktivitet og hvile.

Kunst, kultur og kreativitet:

- Barna vil få inspirasjon og motivasjon til lek fra bøkene.
- Skape egen kunst inspirert av historiene.
- Bruke ulike teknikker, materialer og verktøy til å uttrykke seg.

Natur miljø og teknologi:

- Vi bruker bøker som har et miljøperspektiv og som gir barna en begynnende forståelse for hvordan vi kan ta vare på naturen og miljøet.
- Gi barna anledning til å stille spørsmål og reflektere over opplevelser og erfaringer.
- Vi undrer oss over naturfenomener sammen med barna
- Bruker pc, ipad, smartboard og projektor som en del av formidlingen.

Antall, rom og form:

- Presentere litteratur som gir barna erfaring med tall, mengde, mønster, sortering, orientering og plassering.
- Legge til rette for lek med geometriske figurer og former som stimulerer barna til matematisk tenkning.

Etikk, religion og filosofi:

- Undre seg sammen og reflektere over handlingen i bøkene som blir presentert.
- Utvikle respekt og interesse for hverandre gjennom lek og felles erfaringer

Nærmiljø og samfunn:

- Bli kjent med nærmiljøet og få et positivt forhold til det.
- Oppsøke nærbiblioteket låne bøker og delta på fortellerstunder
- Bruke litteratur der vi blir kjent med kulturelt mangfold og ulike familieformer.

3.1.1 Språk som basiskompetanse

I hverdagen er det viktig at personalet er bevisste på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Derfor bruker vi aktivt språket i daglige situasjoner som stell, påkledning, lek, måltid og i samspill med barna. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Personalet er engasjert i møte med barna, lytter og oppmuntrer barna til språkmestring i hverdagen. Personalet skal støtte barna til å bruke språk, skape relasjoner og delta i lek. Personalet er bevisste sin rolle som språkmodeller og bidrar for å fremme god språkutvikling.

Personalet bidrar til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtter flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk språk. (Rammeplanen)

Vårt mål er at barna skal få erfaringer med:

- Bibliotek der vi har mulighet til å ha mindre grupper i lesestunder slik at barna kan oppleve spenning og glede ved høytlesing, fortelling og samtale.
- Språkkofferter som inneholder ulike konkrete; dagligdagse gjenstander, figurer, dyr etc som er representert i bøker og eventyr. Dette er med på å forsterke innholdet i historiene. Innholdet i språkkoffertene gir mulighet for utforskning, refleksjon og å leke historien i etterkant.
- Ulike typer brettspill der barna opplever felleskap, engasjement, konkurranse, samspill og turtaking sammen med barn og voksne.
- Vi har musikkstunder som bidrar til at barna kan leke, improvisere og eksperimentere med rim, rytme, lyder og ord. Vi bruker tegn og bilder for å understøtte betydningen av ord og for å hjelpe barna til å uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.
- Sang og musikk; musikk gjør språket lettere og morsommere å lære. Musikk stimulerer ulike sanser hos barnet. Når vi driver med musikk klarer hjernen bedre å ta imot og behandle språklyder.

Innhold i språkkofferten:
Ludde får besøk

3.1.2 Matematisk kompetanse

Matematikk er en stor del av barns hverdag. Motivasjon og interesse for matematikk avhenger av at barnet får sjansen til å oppdage hva matematikk er og kan være. Barna i Vadmyra barnehage skal møte personale som setter ord på hverdagen, og som tilrettelegger matematikkens allsidighet i hverdagen. Ved at barna opplever ulike hverdagsaktiviteter og innredning i barnehagen blir barna kjent med ulike matematiske begreper, former, mengder, størrelser og tall. Gjennom fysisk aktivitet og motoriske utfordringer får barna erfare matematikk. Barn liker å telle og det gjør de ofte. Telling er en av de beste måter å hjelpe barn til å utvikle tallforståelse og oppdage viktige tallmessige mønster og sammenhenger. "Matematikk er i første rekke et redskap til å forstå omverden og få orden og struktur på omgivelsene" (Skorpen, 2012).

Vårt mål er at barna skal få erfaringer med:

- Rom- og retningsforståelse, som er knyttet til bevegelse og motorisk utvikling. Barna får øvelse i romlig orientering og greier å vurdere avstand og retning. De skal få kjennskap til ulike rombegrep og utvikle abstrakt resonnering.
- Posisjon og plassering: Her gir vi barna erfaring med romforståelse. Plassering ved å danne rekker, hvem er først og sist, hvor står du i rekken? Lytte til lyder og hvor de kommer fra.
- Matematiske begreper: gjennom sanger, rim og regler og begrepslæring får barna ulike begreper som, form, størrelse og antall.
- Størrelser, mønster og sortering: Barna får erfaring med å sortere, kategorisere og klassifisere etter form, farge, stor, liten, bråkete, stille, myk og hard.
- Form: kjennskap til ulike geometriske former/figurer. Likheter og ulikheter ved dem.
- Tid, mål og vekt: erfaring med tung, lett, lang og kort. Hvor mye veier ulike gjenstander? Måle høyder med målestokk og se forskjeller. Hvor mange skritt må vi ta for å komme til garderoben fra avdelingen? Hvor lang tid tar det?
- Tall og mengder: Barna skal få kjennskap og erfaring med telling, antall, mengder volum, masse, tallrekke, tallsymbolene.

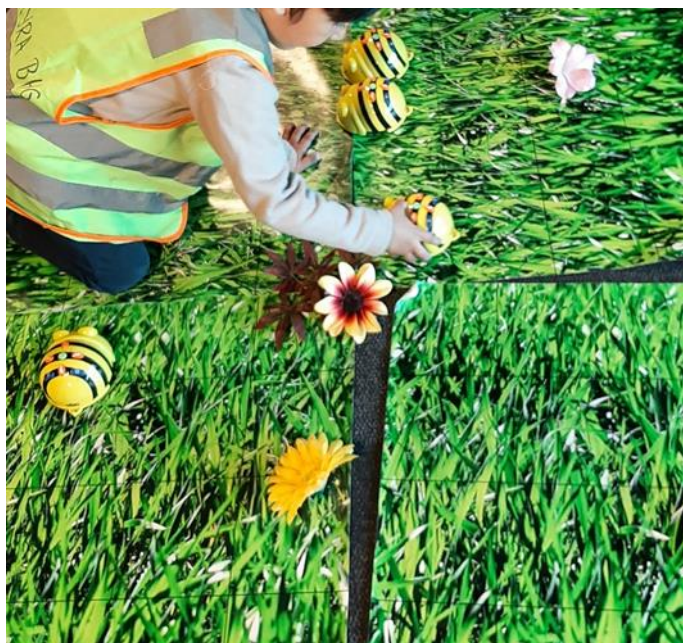

3.2 Digitale verktøy

Digital kompetanse står sentralt i dagens samfunn. Dette gjenspeiles både i lokale og nasjonale planer. Digitale verktøy er en viktig del av alle barns hverdag. Vi er en barnehage med mye digitale verktøy. Det er viktig at vi voksne blir kjent med mulighetene disse hjelpemidlene gir oss for å kunne ta de i bruk i det daglige pedagogiske arbeidet sammen med barna. Både Ipad, pc og smartboard vil være gode verktøy sammen med barna i ulike prosjekt, men også i den daglige lek og læringen som skjer i barnehagen. Barnehagen mottok i 2022 en digital utstyrspakke fra Bergen Kommune som inneholder blant annet projektor, høyttaler med mikrofon, digital lupe, Bee-bot og fotoapparat

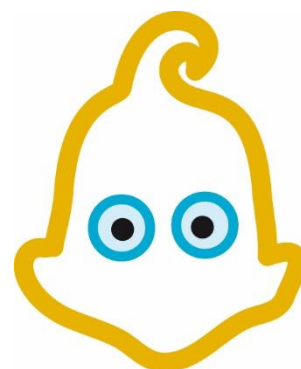
Barnehagens digitale praksis skal legge til rette for at barn får prøve, undersøke, lære, leke og skape ved hjelp av digitale verktøy. Personalet skal være rollemodeller og aktivt deltakende sammen med barna ved bruk av digitale verktøy.

Personalet vil videreutvikle bruk av fotodokumentasjon som metode. Bildene vi tar skal brukes til refleksjon sammen med barn, foreldre og i personalgruppen.

Bee-bot gir erfaringer med programmering gjennom lek.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Personalet skal utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold. Barnehagen er en lærende organisasjon, noe som innebærer kvalitetsutvikling, hvor deltagelse og medvirkning fra de ansatte står sentralt. Gjennom målrettet arbeid i fellesskap hvor personalet reflekterer over, og tar utgangspunkt i, hendelser fra barnehagen vil dette gi et utgangspunkt for felles læring.

Målet er å skape en felles kvalitetsforståelse hos alle ansatte i barnehagen med konkrete handlinger. Refleksjon og vurdering av arbeidet som gjøres vil styrke personalgruppen både på individnivå og kollektivt nivå, noe som igjen vil føre til endring og utvikling av praksis. Utvikling av personalet er en kontinuerlig prosess i en lærende barnehage, og en felles forståelse kreves for at alle handler i tråd med det en er blitt enig om. Personalets arbeidsmåter er sentralt i arbeidet for å gi alle barna i barnehagen de beste utviklingsmulighetene, dette inkluderer refleksjon på individuelt og gruppenivå, aktiv deltagelse og felles mål.

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

I år er målet til barnehagen «å skape et spennende og engasjerende tilbud til lek og aktiviteter ute for alle barn». Dette innebærer å tilrettelegge for lekemiljøer ute som inspirerer til lek og kreativitet, læring og undring.

For å sikre at alle barn er inkludert i fellesskapet og opplever et trygt og godt barnehagemiljø må personale følge med på uteleken, tilby leker og aktiviteter, være deltagende og aktive.

Mål:

Barna opplever at alle ansatte er aktive, tilgjengelige og deltagende i leken ute.

Metode:

- Tilrettelegge for lekemiljø ute
- Skape lekesoner som inspirerer til lek og kreativitet, læring, undring
- Idebank for regelverk til inspirasjon for barn og ansatte

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

Vi skal benytte pedagogisk dokumentasjon. Dokumentasjon av barnehagens praksis blir til pedagogisk dokumentasjon når personalet og barna reflekterer over og diskuterer den. Bilder, film og praksisfortellinger skal støtte vårt utgangspunkt for refleksjon sammen med barna, i personalgruppen og med foreldre. Vi skal gjennomføre midtveis refleksjoner ut i fra målformuleringer og begrunnelser. Da kan vi justere kursen om nødvendig og skape progresjon i det videre arbeidet.

4.2.1 Dokumentasjon

Dokumentasjon skal synliggjøre arbeidet vårt. Det skal skape grunnlag for refleksjon og vurdering av det som skjer i barnehagen. Vi vil bruke følgende dokumentasjonsformer.

- Praksisfortellinger
- Pedagogisk dokumentasjon (bilder tatt av voksne og barn og refleksjoner rundt disse).
- Dokumentasjonsvegg og dokumentasjon på vinduer med plass til barnas tegninger, produkter og utstilling.
- Nyhetsbrev i Vigilo

4.2.2 Vurdering

Barnesamtaler, foreldresamtaler og brukerundersøkelsen skal også legges til grunn i vurderingsarbeidet vårt. Hele personalgruppen skal delta i vurderingsarbeidet. Vi bruker avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager.

4.2.3 Oppfølging

Med bakgrunn i vurderingsarbeidet skal personalet utvide og bygge videre på de resultatene som kommer frem her. Videre er alle ansvarlig for å etterspørre mål og resultater.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Åpne planer med rom for barns medvirkning.

Sensitive voksne som ser hva barna er opptatt av, og griper små øyeblikk.

Dialog med hjemmet om hva barna er opptatt av, og dele praksisfortellinger både fra barnehage og hjem.

Utviklingsarbeidet blir til i samarbeid med barna, og deres interesser. Vi er opptatt av å dokumentere, gjerne med bilder, som vi deler med foreldrene. Vi setter pris på å vite mer om hvordan dette sees igjen hjemme.

Billedokumentasjon fra barnehagen, kan hjelpe barnet hjemme til å snakke om det barnet har opplevd i barnehagen (språkstøtte).

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Barnesyn

Rammeplanen uttrykker et syn på barnet som subjekt. Vi mener at det derfor er viktig å ha barns medvirkning i fokus. Ut fra barnas alder prøver vi å la dem være delaktige i avgjørelser som gjelder dem. Vi prøver å være tilstedeværende og sensitive voksne som forstår barnas intensjoner selv om de ikke alltid kan uttrykke seg verbalt.

Læringssyn

Leken er barns grunnleggende læringsform. Å sette av mye tid til lek er derfor viktig for oss. Vi er opptatt av at vi må være bevisst på at læring skjer både i formelle og uformelle situasjoner. Barn lærer gjennom egne erfaringer og i opplevelser sammen med andre.

Bergen kommune har valgt å satse på språk, matematikk og pedagogisk relasjonskompetanse.

SPRÅK har betydning for barns evne til å forstå og kommunisere.

MATEMATIKK hjelper barnet til å uttrykke seg matematisk og skape sammenheng og mening i sine erfaringer.

PEDAGOGISK RELASJONSKOMPETANSE – Vi vil være voksne som er bevisst på hvordan vi er i møte med det enkelte barn og med barnegruppen.

Vi vil være voksne som ser og bruker det verdifulle i en vanlig hverdag til formidling av verdier og kunnskap.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

I dag tilbringer barn lengre tid i barnehagen enn noen gang tidligere. Nyere forskning forteller oss at hjernens utvikling og funksjon er avhengig av kvaliteten på relasjonene vi inngår i. Vadmyra barnehage har stort fokus på omsorg og nære relasjoner i barnehagen.

Kvaliteten på den pedagogiske relasjonskompetansen er avhengig av våre bevisste holdninger, barnesyn og læringssyn.

Barn kan utvikle sin relasjonskompetanse gjennom å være sammen med voksne som allerede kan dette. Altså med gode rollemodeller. Pedagogisk relasjonskompetanse innebærer at de voksne tar hovedansvar for kvaliteten på relasjonen og sine egne relasjonsmønstre.

Barnehagen må hele tiden jobbe med å skape gode relasjoner oss ansatte imellom, mellom barn og ansatte og mellom personalet og foreldrene. Å legge forholdene til rette for at barna kan utvikle vennsforhold seg imellom vil være særlig viktig.

ICDP er et viktig redskap for å bevisstgjøre oss som omsorgspersoner og relasjonsbyggere gjennom felles verdier og kontinuerlig refleksjon.

Noe av det viktigste i ICDP, er å bevisstgjøre hvor viktig voksenrollen er. Det at vi alle er rollemodeller i møte med andre mennesker, gjør at vi må bruke tid på å reflektere over - hvilken voksen vil jeg være i møte med barn, i møte med foreldre og kollegaer?

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Omsorg

Barna i vår barnehage skal bli møtt med omsorgsfulle og trygge voksne i alle situasjoner i barnehagehverdagen. Vi skal skape en god hverdag der barnet opplever de gode relasjonene som igjen skal utvikle seg til tillit, til seg selv og oss i personalet. Trygghet er noe av det viktigste for barnet og noe av det grunnleggende for at barn skal ha overskudd til ny læring. De skal oppleve gode rutiner og dager som er oversiktlige. Personalet skal kjenne barnets behov og støtte barnet der det er i sin utvikling. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og barnas omsorg for hverandre. Gjensidig samhandling med barn og voksne i lek og læring er en forutsetning for barnets danning.

Personalet er rollemodeller i alt de gjør. Personalet i Vadmyra barnehage skal vise stor arbeidsglede i samhandling med barna. Vi ser på oss selv som gode forbilder for barna, og vi jobber for at barnas hverdag skal bli så trygg og god som mulig. Vi jobber aktivt for at barna skal oppleve oss som gode omsorgspersoner med varme hjerter som gir av oss selv. Barna skal oppleve at vi voksne er tilstede når barnet trenger trøst og hjelp. Vi er lydhøre overfor alle barns uttrykk. Gjennom kroppsspråk og verbalspråk kan vi ta fatt i det barnet er interessert i, og utvikle dette videre i forhold til barnets behov og de målene vi har satt oss.

Lek

For at personalet kan støtte barn i leken må vi også ha kunnskap om lekens betydning.

I lek bruker barnet språket nesten hele tiden og det foregår på barnas premisser. Barn leker i de fleste situasjoner. For barna er leken selve livet. Her uttrykker de den erfaringen de har om livet. Den er en grunnleggende livs- og læringsform. I vår barnehage er personalet lyttende og oppmerksomme i forhold til det barnet uttrykker gjennom lek, samtaler og hverdagsaktiviteter. Barna skal kunne undre seg over det de ser og opplever i hverdagen og få utfolde sin utforskingstrang. Barnet skal oppleve en hverdag med innhold som inviterer barna inn til lek, undring og inspirasjon til å bruke språket aktivt.

For at barna skal oppleve gode leke situasjoner må de få mulighet til å medvirke i det som opptar de, og få bidra med sine ideer og tanker. Tanke og språk er tett forbundet med hverandre, og gjennom språket kan vi sette ord på det vi tenker, bringe følelser til uttrykk og kommunisere med hverandre.

Personalet i Vadmyra ønsker å tilrettelegge for at leken har en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. Leken skal være en arena for barnets utvikling og læring. Barnet skal gjennom lek oppleve vennskap, trivsel og tilhørighet og få utviklet samt styrket sin identitet og selvfølelse. Barnet skal gjennom leken få fremme sin utvikling intellektuelt, språklig, fysisk, sosialt, etisk og estetisk.

Personalet skal sørge for at det gis gode vilkår for lek, organisere og tilrettelegge. For at personalet skal kunne observere, anerkjenne, veilede, støtte samt fremme et inkluderende miljø der alle barn får delta i leken, må vi være ved leken, med leken, i leken og for leken.

Læring

Barn lærer når de leker og de lærer av egne erfaringer. Indre motivasjon er kriterier for all læring. Når barna kommer borti situasjoner der de for eksempel av egen interesse må finne ut hvor mange dager det er til bursdagen lærer de mer enn når voksne prøver å lære dem å telle uten egen motivasjon.

I barnehagen ønsker vi å introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnet skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Personalet skal motivere og inspirere til læring og lærelyst, iscenesette det fysiske miljøet, gi mestringsopplevelser, gi mulighet for varierte erfaringer, gi passende utfordrende oppgaver som barna kan strekke seg etter, og vektlegge kvaliteten av samspillet.

“Å skape et læringsrom innebærer å åpne opp for mulige dimensjoner av variasjon. Å se på hva slags variasjon og invarians som er tilstede i situasjoner, kan gi en pekepinn på potensialet for læring som er tilstede” (Hana, 2012, s. 35).

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Progresjon i Vadmyra barnehage betyr at alle barn skal få utvikle seg, få ulike opplevelser og erfaringer og lære stadig mer. Vi vet at alle barn og barnegrupper er ulike og barn utvikler seg i ulikt tempo. Noen ganger må man øve mye for å mestre eller forstå noe nytt – andre ganger klarer barn det fort. Noen barn har f.eks. kommet langt i sin språkutvikling, men trenger å øve seg på det sosiale samspillet. Andre barn har f.eks. kommet langt i sin motoriske utvikling, men trenger å øve seg på konsentrasjon over tid.

Personalet i Vadmyra skal gjenkjenne hvert barn og barnegruppens behov for læring og utvikling og legge til rette for progresjon.

Vi skal gripe fatt i det barna er opptatt av og interessert i. Når barn medvirker og deltar aktivt i sine egne læringsprosesser økes deres motivasjon for videre læring samtidig som det gir dem mestringfølelse og positivt selvbilde.

For oss betyr det at personalet må være oppmerksom på hva barna er opptatt av.

«To barn bygger tårn på lekeplassen med steiner de finner rundt seg. De er fokusert og samtaler seg imellom om hvor mange steiner de klarer å plassere oppå hverandre før tårnet raser. De ler og prøver igjen og igjen».

For oss i Vadmyra er dette et eksempel på en situasjon som kan ha stort potensiale til videre læring, eksperimentering og progresjon. Den voksne kan f.eks. finne frem noen andre materialer å bygge med på utelekeplassen. Barna vil kanskje sammenligne de ulike byggematerialene, reflektere over de ulike materialenes form og egenskaper og selv utvikle dette videre. Kanskje kommer flere barn til og er interessert og vil utforske?

Den voksne kan bringe sine observasjoner videre til det øvrige personalet. Kanskje kan vi tilrettelegge for at også flere barn kan bli med. Personalet kan reflektere om hvordan vi kan iscenesette for at barna skal forstå hvordan ting henger sammen. Hvilke metoder, utstyr og hvordan vi bruker og tilpasser det fysiske miljøet er av stor betydning. Kanskje er dette starten på et større tverrfaglig prosjekt?

Vi må alltid passe på så ikke de voksne overtar barnas prosjekter og læringsprosesser. Barnas medvirkning må være i fokus slik at deres aktive deltakelse i sitt eget og andres liv, lek og læringsprosesser blir ivaretatt.

Barnehagen har mange ulike måter å sikre progresjon i lek, læring og danning. For oss er det viktig at barna opplever spenning og variasjon. Vi tilnærmer oss barna på ulike måter fordi de har ulike interesser og behov. Når vi har barnas medvirkning i fokus, kan vi ikke alltid forutsi hvilken retning et prosjekt vil ta. For å gi barna gode rammer for progresjon, vil vi gi dem mulighet for å leke og eksperimentere over tid. Det er ikke alltid nødvendig å rydde etter en aktivitet hver dag. Kanskje kan rommet få stå over tid så leken og læringen kan få utvikle seg videre.

Personalet i Vadmyra vil ha fokus på å være tilgjengelige og lydhøre voksne som hjelper barna til å se ting i sammenheng, inspirere, stille refleksjonsspørsmål og hjelpe barna til å sette ny kunnskap inn i en større sammenheng.

Personalets kunnskap om barns læring og utvikling hjelper oss til å gi barna utfordringer som gir dem mestringsfølelse og noe å strekke seg etter på barnas premisser. Barna lærer både med hodet og kroppen. Når deres opplevelser omkring ulike fenomener blir varierte og er knyttet opp mot barnas egen interesse hjelper vi barna til en dypere forståelse og progresjon over tid.

V. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

I juni måned inviteres foreldre og barn som skal begynne til høsten for å se seg om og hilse på de voksne på det hjemområdet barnet skal begynne på.

Foreldrene får samtidig informasjon om barnehagen generelt.

Når barnet begynner snakker vi mye med foreldrene for å bli kjent med og tilpasse oss barnets rutiner og vaner (f.eks. smokk, flaske, kosedyr, soving osv.) slik at de kan føle seg trygge i en tid der de opplever mange endringer med nye barn og voksne borte fra sitt eget hjem.

De første dagene er barnet en kort tid i barnehagen sammen med en av foreldrene. Vi utvider etter hvert tiden i samråd med foreldrene. Grunnlaget for tillit og god tilknytning mellom barn, foreldre og barnehage legges i denne viktige tiden.

Etter ca. 1 måned tar barnehagen initiativ til en samtale med foreldrene for å utveksle erfaringer om hvordan barnet trives. Mange av barna som begynner i barnehagen er

rundt 1 år. Små barn trenger å vite hvor de «bor». De holder på med å sortere verden rundt seg fra kaos til orden. Dette er de yngste barnas «forskningsprosjekt». De yngste barna får først oversikt og trygghet i det nære i rom og over et begrenset antall relasjoner og beveger seg gradvis utover mot større fysiske områder. Samtidig må de stadig «hjem» igjen for å se at virkeligheten holder seg i ro. De fester nysgjerrig blikket mot neste skanse og tar skritt mot å utforske det ukjente, men må kunne trekke seg tilbake til det kjente og trygge. De må hjem til «ladestasjonen».

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Mål: Trygg og god overgang mellom lite og stort hjemområde.

Metode:

- I felles utetid tar voksne kontakt for å bli bedre kjent med barn som skal skifte hjemområdet.
- Barna besøker nytt hjemområde flere ganger i god tid før oppstart.
- Barna deltar i samlinger, måltid og ulike lekegrupper sammen med barn fra nytt hjemområde.
- Pedagogiske ledere gjennomfører overføringsmøte.
- Informasjonsmøte for foreldre med barn som skal bytte hjemområde.
- Velkommenbrev med nyttig informasjon til barn og foreldre fra nytt hjem.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Gode overganger handler om å gi barna positive opplevelser. Det betyr å gi barna positive og realistiske forventninger til skole og sfo start.

Mål: Trygg og forventningsfull overgang til skole.

Metode:

- Ha førskolegruppe hver uke.
- Ha fast ramme rundt førskolegruppen.
- Følge Bergen kommune sin plan for overgang barnehage og skole/SFO.

Vadmyra skole og barnehagene i området har utarbeidet en egen plan for samarbeid rundt tilvenning av barn til skole / sfo.

I planen inngår tur med 1.klasse, besøk i 1.klasse og sfo, besøk av elever fra fadderklassen og besøk av 1.klassinger som gikk i barnehagen i fjor. Her kan barna spørre om hvordan det er å begynne på skolen.

Samarbeidet tar også vare på utveksling av informasjon mellom barnehage og skole / sfo til beste for barnet og i samråd med foreldrene.

Skole / sfo informerer om hva barna bør kunne av praktiske ting før de begynner på skolen, slik at vi kan øve på det i barnehagen (f.eks. kle på / av seg selv, klare seg på toalettet).

VI. Foreldremedvirkning

Den viktigste kommunikasjonen mellom foreldre og personalet foregår gjennom samtaler ved levering og henting i barnehagen.

Utviklingssamtaler tilbys 2 ganger pr. år. Foreldre kan be om samtaler ved behov.

I utviklingssamtalene snakker vi primært om barnas utvikling, men også verdier og holdninger som barnehagen jobber med, og som foreldre mener er viktig. Slik at foreldre og personalet, kan jobbe i samme retning.

Alle barnehager skal ha et foreldreråd. Alle foreldrene i barnehagen utgjør foreldrerådet. Rådet skal velge 2 foreldrerepresentanter til SU som er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. I tillegg består SU av 2 representanter fra personalet, kommunens representant og daglig leder som er saks fremlegger og referent. Foreldrerepresentantene kan ta opp saker som foreldre i barnehagen ønsker skal tas opp.

Foreldremedvirkning innebærer at foreldre tar del i barnehagens virksomhet, uttrykker egne tanker og meninger og er med på å utforme det tilbudet som barnet gis i barnehagen.

Mål: Foreldre skal føle seg velkommen til å engasjere seg og være en ressurs for barnehagen

Foreldre skal medvirke til mangfold i dialog med barnehagen, der foreldre deler fra sin kulturelle bakgrunn.

Foreldre skal føle tilhørighet til barnehagen

Foreldre skal føle seg trygg på å spørre når noe er uklart eller vanskelig.

Metode:

- Møte foreldre på en sensitiv måte, slik at de kan føle seg trygg på å ta kontakt og spørre når de er usikre.
- Foreldre får være med på avgjørelser som angår deres barn
- Skape felles uformelle- og formelle møtepunkter
- Stille krav til foreldre når det gjelder ansvar, engasjement, medvirkning, være oppdatert på det som skal skje, og gi tilbakemeldinger.
- Internasjonal kafe
- Garderobeplakater med flagg på barnas plasser
- Velger noen ord, tilpasset tema, som vi lærer på alle språk ved foreldrenes hjelp.
- Prøve ut ulike måter å kommunisere på for å sikre at alle får viktig informasjon.

VII. Bærekraftig utvikling

«Vi arver ikke jorden, vi låner den av våre barn»

Barn skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen heter det i barnehagelovens formålsparagraf. Vi fokuserer på aktiviteter som er med på fremme en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling. Å få gode naturopplevelser og å bli kjent med naturens mangfold er sentralt for dannelsen av et miljøbevisst menneske. Utforskende arbeidsmetoder vil kunne ivareta barns lekende tilnærming til nye fenomener og gleden i å oppdage noe nytt. Naturopplevelser i tidlig barndom blir ofte ansett som av betydning for barns holdninger til natur seinere i livet.

Hos oss ønsker vi at barna skal:

- Være i naturen, få naturopplevelser, undre seg
- Få en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling
- Oppdage mangfoldet i naturen, samle inn, observere.
- Lære seg å forstå sammenhenger i naturen
- Påvirke og medvirke
- Ta ansvar for framtida og en bærekraftig utvikling

Metode

- Inspirere barna til ukodet lek. Lek som utfordrer barna til kreativitet uten lekemateriell som er kodet og stadig må fornyes.
- Kompostering av matavfall, som igjen blir brukt som gjødsel i hagen vår.
- Planter ulike vekster
- Henter naturmaterieell som vi tar med til barnehagen og skaper ulike kunstuttrykk av.
- Kildesortering av avfall.
- Vi tar vare på leker og bøker, og reparerer.
- Gjenbruk -en ting som blir til noe annet.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barneha­geloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er for­pliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retnings­givende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

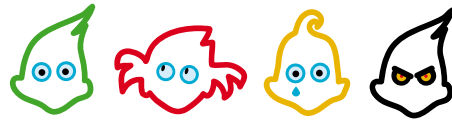
Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Vadmyra barnehage
Vestre Vadmyra 2d
5172 Loddefjord

E-post:

www:

e-post:

BERGEN
KOMMUNE